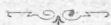

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΕΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΨΥΧΟΠΑΤΕΡΑΣ

ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΡΕΙΣ

Παρασταθὲν τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς σκηνῆς
τοῦ «Ἀθηνάϊου» τῇ 11 αὐγούστου 1895, ἐν Ἀθήναις.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΠΡΟΦΟΙΟΙ

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΒΕΝΙΕΡΗΣ. Παραγγελοδόχος, 45 - 50 ἐτῶν, νοικοκύρης. Παχὺς, μὲ γένεια στρογγυλά βαμμένα καὶ μὲ γυαλιά. Γνωρίζει τοὺς καλοὺς λεγόμενους τρόπους, πρὸ πάντων πρὸς τοὺς ξένους. Καπνίζει καὶ βήχει πολὺ. Πάσχει ἀπὸ γρονθίαν φαρυγγίτιδα. Κοσμήματα εἰς ἄκρον ἐπιδεικτικά. (Ἰθυποῖός: **Ν. Δεκατόδης**).

ΘΕΩΝΗ ΒΕΝΙΕΡΗ, (τὸ γένος Καλλιμέρη). Σύζυγος τοῦ Λεωνίδα. Ἰσχνή, ζαρωμένη, ψημένη. Ἐνδύεται μὲ κάποιαν φιλοκαλίαν. Μισεῖ τὴν συζυγικὴν τυραννίαν μᾶλλον, παρὰ τὸν σύζυγόν της. Τοὺς ἄλλους καὶ τὰ ἄλλα λατρεύει 35 - 40 ἐτῶν. (Κα' **Ἐλπ. Ροῦδου**).

ΠΑΝΤΕΑΣ ΒΑΡΔΑΣ, Συγγενὴς τῶν, ἀγνωστὸν βαθμοῦ. Μισοπόλιος, πολυάσχολος, ἀεικίνητος καὶ μᾶλλον φλύαρος. Πτωχικὴ ἐνδυμασία καὶ ἐν ἄνθος πάντοτε εἰς τὴν κομψιόδοχον. Ἀγνώστου ἡλικίας. Σύνολον συμπαθὲς, διότι ἔχει τὴν μανίαν νὰ κοπιᾷ ὑπὲρ τῶν ἄλλων. Πρῶτὴν ἐμπόρος. (**Π. Ροῦδος**).

ΕΥΓΥΓΧΙΟΣ ΚΑΛΗΜΕΡΗΣ, πρῶτος ἀνεψιὸς τῆς κυρίας Βενιέρη. 26 - 28 ἐτῶν. Εὐμορφος νέος καὶ τοῦ κόσμου, ἀνεὺ ἐπιδείξεως. Μᾶλλον σοβαρός. Πατρὸς πρὸ μικροῦ ἐπανελθὼν ἐξ Εὐρώπης. (**Εὐάγγελος Δαμάδοκος**).

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΓΓΕΛΙΑΝΗΣ 19 - 20 ἐτῶν. Συγγενὴς τοῦ Βάρδα καὶ ὀλιγώτερον τοῦ Βενιέρη. Λιγνός, ὀψηλός, ζωηρός, ἐξυπνος, χαριτωμένος. (**Ἀντώνιος Λουκιανός**).

ΟΥΡΑΝΙΑ ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ, ἀδελφὴ του, κατὰ τι μεγαλητέρα Μετρίου ἀνασττήματος, μαύρη κόμη, μαύρα μάτια, συμπαθὲς ὡρὸν πρόσωπον, γλυκεῖα ὁμιλία. Δεσποινὶς τοῦ κόσμου, ὅσα τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον γελᾷ. Μορφωμένη. (Κα' **Αἰκατερίνη Δεκατόδης**).

ΑΝΘΗ ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ, 16 - 17 ἐτῶν. Παχουλὴ καὶ ὀρεκτικὴ. Μεγάλα μάτια διαρκῶς ἀνοικτὰ μετ' ἐκπλήξεως. Διανόητικὴ ἀνάπτυξις καθυστερημένη. Ἀφελὴς, ἀπονήρευτος, ἀπλῆ, ἀλλ' ὄχι βλαβ. Ὀμιλία παιδικὴ ἐντελὴς. Enfant terrible. Ἀξιολάτρευτος. (Δνὶς **Εὐάγγελια Ροῦδου**).

ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑ, ὑπηρέτρια νησιώτισσα. Μικροῦλα, 16 - 17 ἐτῶν, πεταχτὴ καὶ κομψή. Πρὸ τῶν κυρίων συνεσταλμένη. Ὀμιλοῦσα τὰ εὖ καὶ τὰ κάμνει α. Ἀσήμαντος.

ΜΑΝΩΛΗΣ, ὑπὸ τῆς γραφείου καὶ σπιτιοῦ, μὲ κομψὴν στολήν. 15 ἐτῶν. Ἀσήμαντος.

ΤΕΛΗΣ } Ὑπάλληλοι εἰς τὴν γραφεῖον τοῦ Βενιέρη. Νέοι
ΓΙΑΓΚΟΣ } κατὰ τὸν τύπον τῆς εποχῆς. Ἀσήμαντοι.

Κα ΡΟΥΣΟΥ, Φιλάνθρωπος κυρία τῆς ὑψηλῆς περαιοπῆς, γηραιά. Ἀσήμαντος.

ΕΠΑΙΤΙΣ. Πάχης ὀφκομιστής.

Ἡ σκηνὴ σύγχρονος ἐν Ἀθήναις.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

[Τὸ γραφεῖον τοῦ Βενιέρη. Εἰρεῖα θύρα εἰς τὸ βάθος, δι' ἧς φαίνεται ἕτερον γραφεῖον, ἐν ᾧ ἐργάζονται οἱ ἐπαλ. λη. λοι. Δεξιᾷ κ. λ. μαξ, τῆς ὁποίας φαίνονται πλαγίως αἱ πρῶται βαθμίδες, δι' ἧς ἀνέρχεται τις εἰς τὴν οἰκίαν. Ἀριστερᾷ δύο παράθυρα κιγκιλοδόφρακτα. Τὰ γραφεῖα εἶναι ἰσόγεια. Τὸ τῶν ἐπαλ. λη. λων ἔχει μεγάλην θύραν ἐαλόφρακτον πρὸς τὴν ὁδόν, διαφανομένην. Ἐπιπλώσις συνειθισμένη. Πρωία. Ἡ Φραντζέσκα συγκοιτίζει τὸ γραφεῖον τοῦ Βενιέρη].

Γιάγκος—(Μὲ τὴν γραφίδα ἀνὰ χεῖρας, ἐπιφαιρόμενος εἰς τὴν θύραν). Δὲν θὰ μὲς συγκοιτῆς καὶ δῶ λιγάνι, Φραντζεσκοῦλα;

Φραντζέσκα—(Μειδιῶσα). Νά σας πῶ, κύριε Γιάγκο. Πρῶτα δὲν με λένε Φραντζεσκοῦλα, παρὰ μονάχα Φραντζέσκα. Ἐπειτα αὐτὸ ποῦ λέτε, εἶνε δουλειὰ τοῦ Μανώλη.

Γιάγκος—(Π. λησιάζει). Πολὺ κκλά, γι' αὐτὸ δὲν με μέλει, ἂν καὶ θὰ ἤθελα κάλλιτερά νὰ βλέπω τὸ πρῶτ' τὰ ροδοκόκκινα μάγουλά σου, παρὰ τὸ μῦτο τοῦ Μανώλη.

Φραντζέσκα.—Χά, χά, χά. Εἶδατε μῦτο;

Γιάγκος—Ναί· γιατί ὅμως δὲν μάφνεις νὰ σε λέγω Φραντζεσκοῦλα; Ἐκεῖνο τὸ οὐ. λα σου πηγαίνει τόσῳ! Εἶνε παχουλὸ σὰν καὶ σένα...

Φραντζέσκα.—Μάλιστα! ... (Μειδιᾷ).

Γιάγκος.—Ἀς εἶνε. Ποῦ νὰ φήσης καὶ γιὰ μένα τίποτε. Ἄλλος ἔχει ὅλα τὰ προνόμια.

Φραντζέσκα.—Τί; διὰ τὸν κύριο Τέλη μήπως θὰ μου πῆτε πάλι;

Γιάγκος.—Σὰ νὰ εἶνε ψέμματα, βλέπες!

Φραντζέσκα.—Ὅχι, ὄχι! ὁ κύριος Τέλης εἶναι καλός. Ὅλον καὶ με κοροϊδεύει.

Τέλης.—(Ὁρμῶν μ' ἕνα μεγάλο βιβλίον ἀνὰ χεῖρας). Ἀκουσα τὸνορά μου. Τί ἔχετε μὲ μένα; Μωρὴ Φραντζέσκα, γιὰ πὲς νερό.

Φραντζέσκα.—Κκλή μέρα σας κύριε, Τέλη.

Τέλης.—(Παρωδῶν τὴν προσοδὴν της) Κι. λ. μίρι σις κόρυ Τί. λ. ! Ἀκούς, Γιάγκο, πὼς μιλάει; Ἄλλο φωνῆν ἀπὸ ἰώτα δὲν ἔχουν στὸν τύπο τους. (Ἡ Φραντζέσκα ξεσκοιτίζει κάπως σοβαρὰ, παρὰ τὸ παράθυρον).

Γιάγκος.—Ὅχι, κακί μένε, δὲν παρετήρησες τί γίνεται. Τὰ εὖ καὶ τὰ κάμνει α. Νερό—νιγρὸ τενεκές—τινίξας.

Φραντζέσκα.—(Περισσότερον θυμωμένη καὶ ὡσεὶ καθ' ἑαυτήν) Χομίνι!

Τέλης.—(Γελῶν) Χαμίνι σέ εἶπε, Γιάγκο, μὲ τίς ὑγείες σου!

Γιάγκος—(ὁμοίως) Ὅχι βρε ἀδελφέ, χαμένε θέλει νὰ πῇ.

Τέλης.—Χαμένε; ! Χά, χά, χά. Ποῦ νὰ το κατ-

λάβω; (Κινεῖ ἀργὰ πρὸς τὴν θύραν, ἀνοίγων τὸ βιβλίον καὶ παρατηρεῖ).

Γιάγκος.—(Πλησιάζει τὴν Φραντζέσκα ἐκ τῶν ὀπισθεν). "Ἐτσι ἔ; Χαμένο μὲ εἶπες ἔ; "Αν σὲ ξαναπῶ Φραντζεσκοῦλα, νὰ μὴ με λένε Γιάγκο! (Τὴν τσιμπᾷ. Ἀκούεται ἀπὸ μέσα ὁ βήχας τοῦ Βένιερος).

Φραντζέσκα.—"Α ἄῤῥ! "Ἐσυλάστε λοιπόν! (Φεύγει πρὸς τὴν κλίμακα). Δὲν εἶπαμε πῶς δὲν ἔχετε κανένα προνόμιο; ("Ανέρεχεται τὰς βαθμίδας).

Βένιερος.—(Εἰσέρχεται ἀργεμισμένος, ἀκολουθοῦμενος ὑπὸ μικροῦ ὀφιοκομιστοῦ, μὲ πελωρίαν κάλαθον γεμάτην. Παρὰ τὴν θύραν διασταυροῦται μὲ τὸν Τέλην, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὴν ταραχὴν του ρίπτει τὸ βιβλίον, κροτοῦν ἐπὶ τοῦ πατώματος). Κἄτι σοῦ ἔπεςε!

Τέλης.—(προσπαθεῖ νὰ μειδιάσῃ). Εὐχαριστῶ. ("Ανέγειρει τὸ βιβλίον καὶ ἐξέρχεται).

Βένιερος.—(παρατηρεῖ καὶ τὸν Γιάγκον ἐν ἀμνηχανίᾳ παρὰ τὸ παράθυρον). "Α, καὶ σεῖς εἴσθε ἔδῳ; Φαίνεται ὅτι κάμνει πολὺ καλὴ συντροφιά αὐτὴ ἡ Φραντζέσκα. Μόνον ποῦ ἔχει τὸ ἐλάττωμα νὰ τσιρίζῃ. "Ωρχία... ὠρχία!... πολὺ ὠρχία!! ("Εξέρχεται καὶ ὁ Γιάγκος). Φραντζέσκα! (βήχει, κρούει τὸν κώδωνα).

Φραντζέσκα(φαίνεται εἰς τὴν κλίμακα). "Ορίστε!

Βένιερος.—(ἀποθέτει πλῆρον καὶ ὀμβρέλλαν) Πάρε καὶ ξεφόρτωσε τὸ παιδί... "Ακουσε. Τὸ ἄρνι θὰ το κάμης μὲ τίς πατάτες. Τὸ βοδινὸ, μ' ἓνα κομμάτι χοιρινὸ ποῦ σου ἔχω, θὰ το κάμης βραστό. Σοῦπα θὰ ρίξης ἀπὸ κείνη τὴ σπιτίτσα, ποῦ δὲν τρώγει ὁ κύριος Παντελῆς...

Φραντζέσκα(μειδιῶσα) Τίς χυλόπηττες;

Βένιερος.—Μάλιστα. Τίς μπριζόλιτσες θὰ τις φυλάξης γιὰ τὸ βράδυ. Τὰ παντζάρια νὰ μὴν ξεχάσης νὰ τα βράσης ἀπὸ τῶρα, γιὰ νὰ τα ποτίσῃ τὸ ξεῖδι. Σοῦ συνιστῶ προπάντων τὸ ἄρνι: Τρεῖς καὶ ἐξήντα τὴν ὀκτ.

Φραντζέσκα — Πῶ, πῶ!

Βένιερος.—"Αν το κάψῃς, σάν τὴν ἄλλη φορὰ, θὰ το περάσω στὸ λογαριασμό σου καὶ ξεῦρέ το. Τὸ ἴδιο ἂν κάμης πάλι πῶς ξεχνεῖς νὰ βάλῃς ντομάτα, ἐπειδὴ δὲν σ' ἀρέσει ἑσένα...

Φραντζέσκα. — "Α, τί λέτε, κύριε...

Βένιερος.—"Ἐνοια σου ξέρω τί λέγω. "Ἐλα, ἄντε καὶ γρήγορα, γιατί κοντεύει δέκα ἡ ὥρα. (βλέπει ταχέως τὸ ὡρολόγιόν του). Νὰ μοῦ κάμης κ' ἓνα καφέ, καὶ — ποῦ εἶσαι; — τὸ πρῶτ' ποῦ συγκρίξεις ἐδῶ κάτω νὰ μένης ὅσα τὸ δυνάτὸν λιγώτερη ὥρα καὶ προπάντων λιγώτερες κουβέντες μὲ τὰ παιδιὰ. "Ακουσε;

Φραντζέσκα. — "Α, τί λέτε, κύριε...

Βένιερος.—"Ἐνοια σου, ξέρω τί λέγω. Πήγαινε. ("Ἡ Φραντζέσκα ἀνέρεχεται τὴν κλίμακα, ἀκολουθουμένη ὑπὸ τοῦ ὀφιοκομιστοῦ).

Γεῶργος (Εἰσέρχεται ἐν ᾧ ἀκόμη ὁ Βένιερος εἶρε

ἐστραμμένος πρὸς τὴν κλίμακα καὶ ὀμιλεῖ). Καλὴ μέρα σας, κύριε Βένιερε.

Βένιερος.—(στρεφόμενος) Καλὴ μέρα σας... Μπᾶ! ἐσύ εἶσαι; Καλὴ μέρα, κύριε ἀνεψιέ! "Ακούω κ' ἐγὼ ἓνα «κύριε Βένιερε». Δὲν θυμᾶσαι ὅτι εἶμαι ὀλίγον τι θεῖός σου;

Γεῶργος. — Κ' ἐγὼ ὀλίγον ἀνεψιός σας. Μάλιστα, τὸ θυμοῦμαι. (μειδιᾷ)

Βένιερος.—Τί ἔχουμε λοιπόν, καλὰ;

Γεῶργος.—Εὐχαριστῶ...

Βένιερος.—Θὰ σ' ἔστειλε ὁ κύριος προϊστάμενος ἔ; "Αμ' βέβαια, πότε μπορούμε νὰ σε ἴδουμε καὶ μεις λιγάκι παρὰ ὅταν εὐδοκήσῃ ὁ κύριος προϊστάμενος; (λαμβάνει ἓνα λ/σμόν, τὸν ὁποῖον τοῦ τείνει ὁ Γεῶργος).

Γεῶργος.—"Ἡξεύρετε καλὰ ὅτι ἐγὼ ἐξήτησα νὰ σας βλέπω ὅποτε θὰ ἠθέλατε σεῖς.

Βένιερος.—Χρ! (διατρέχων τὸν λ/σμόν) αὐτὸ εἶνε τὸ παρόνομό σου καὶ μοῦ κάνεις τώρα τὸν ἄγριον μὰ δὲν σοῦ τα εἶπα, παιδί μου; "Ἡτο δυνάτὸν νὰ σε πᾶρω εἰς τὸ γραφεῖο...

Γεῶργος.—(Διακόπτων) ὦ, τὸ ξεῦρω δέν...

Βένιερος.—"Αφ' οὗ δέν μου περισσεύει θέσις καὶ ἀφ' οὗ μοῦ ἦτον ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ δημιουργήσω νέαν διὰ σέ; (Κάθεται πρὸ τοῦ γραφείου του καὶ λαμβάνει γραφίδα) δέν σοῦ τα εἶπε καὶ ὁ Βάρλας; "Ἡ μήπως ἔπρεπε νὰ βγάλω κανένα ἀπὸ τοὺς παλαιούς χωρὶς λόγο καὶ αἰτία; Ξεῦρες...

Γεῶργος.—(Διακόπτων) Ξεῦρω...

Βένιερος.—"Εγὼ γιὰ τοὺς συγγενεῖς μου γίνομαι θυσία. "Ολοι ἔχουν νὰ λένε. "Αλλὰ τὸ δίκαιον καὶ τὸ πρέπον τὸ θέτω ὑψηλότερα ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς, ἄ! — Στὴ δικὴ σου περίστασι τίποτε ἄλλο δὲν μπορούσα νὰ κάμω, ἀπὸ μιὰ σύστασι θεριμῇ. Τὴν ἔκαμα καὶ ἐπέτυχες. (κυττάζει πάλιν τὸν λ/σμόν)

Γεῶργος.—Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι εἶχατε ὅλην τὴν διάθεσιν. "Αλλὰ, πρέπει νὰ σας πῶ τὴν ἀλήθειαν, γιὰ νὰ μὴ θεωρῇτε τὸν ἐαυτὸν σας ὑποχρεωμένον εἰς κανένα. "Όταν παρουσιάστηκα εἰς τὸν προϊστάμενόν μου καὶ με πῆρε, δέν του εἶχατε ἀκόμη ὀμιλήσει, καθὼς μοῦ εἶπε ὁ ἴδιος.

Βένιερος.—(Ταράσσεται) Μπᾶ!

Γεῶργος.—Πιθανὸν νὰ το ἐκάματε ἀργότερα... δέν ἡξεῦρω... ἀλλὰ...

Βένιερος.—Κύριε ἀνεψιέ (σύντονος) νὰ σοῦ πῶ ἓνα λόγο; Εἶσαι ὀλίγον αὐθάδης.

Γεῶργος.—Δηλαδή ἐιλικρινῆς (μειδιῶν).

Βένιερος.—"Ἐστω!

Γεῶργος.—"Ἐστω; εἶναι τὸ ἴδιο;... Σεῖς δέν εἶπατε ὅτι γίνεσθε θυσία διὰ τοὺς συγγενεῖς σας; Κ' ἐγὼ γίνομαι θυσία γιὰ τὴν ἀλήθειαν.

Βένιερος.—Γιὰ τὴν ἀλήθειαν... γιὰ τὴν ἀλήθειαν! ... γιὰ τὴν ἀλήθειαν!! "Ωραῖο Θεὸ λατρεύεις. Καὶ ἥλθες στὴν "Αθήναν νὰ γίνῃς ἔμπορος! τί ἰδέα; Δέν

ἐκαθόσουν καλλίτερα στήν πατρίδα σου, νά μπῆς στο Ἱεροσποudaστήριο ;

Γεώργος.— Ὁ ἔμπορος μπορεῖ νά λέγῃ ψέμματα· ἀλλά ὁ ἀνεψιός γιατί ;

Βένιερος.— (Πραυνόμενος δῆθεν) Καλά, καλά, παιδί μου. Ἔτσι σέ το εἶπα, γιά νά σε δοκιμάσω.

Γεώργος.— (Μειδιῶν) Τό πιστεύω.

Βένιερος.— Εἶσαι ἐξαίρετος νέος καί θά προσδεύσης. Φθάνει νά λές τήν ἀλήθεια πάντα σου. Δέν ἀστιεύομαι. Γιά τὸ ψέμμα χρειάζεται ἐπιτηδεϊότης, τήν ὁποῖαν πιθανόν νά μὴν ἔχῃς. Καί ψεύστης χωρὶς ἐπιτηδεϊότητα εἶνε— πῶς νά σου πῶ ;— ὁ ὄνος τοῦ Αἰσώπου χωρὶς τήν λεοντήν. Ἡ εἰλικρίνεια εἶνε τὸ καλλίτερον ὅπλον τῶν ἀνεπιτηδείων. Αὐτὴ καμμιὰ φορὰ εἴμπορε νάντικαταστήσῃ καί τὴ σοφώτερη πονηριά. (ὁμιλῶν, σημειῶναι ὀλίγες λέξεις ἐπὶ τοῦ λ/σμοῦ) Νά, πάρε, παιδί μου, τὸ χαρτί σου... εἰς τὸν κ. ταμία νά σε πληρώσῃ. (Κατέρχεται ἡ Φραντζέσκα μὲ τὸν καφέν).

Γεώργος.— (Μετὰ βραχεῖαν σιγὴν) Μήπως ἦλθε ὁ θεὸς Παντελῆς ; Μοῦ μῆνυσε ὅτι θέλει νά με ἰδῇ γιά μιὰ σπουδαία ὑπόθεσι.

(Ἀκολουθεῖ).

Ο ΑΝΗΦΟΡΟΣ ΤΟΥ ΤΕΧΝΙΤΗ

— «Τί κάνεις, γέρο μου, καί σέ βλέπω, μιὰ νά σκαλώνῃς ἱστοῦθεόρατου αὐτοῦ βουνοῦ τοὺς κορυτεροὺς βράχους, καί μιὰ νά κατρακυλιέσαι νά πέφτῃς καί νά ματώνεσαι, νά ξανασηκώνεσαι καί νά ξανασκαλώνῃς, νάνεβαίνῃς, νάνεβαίνῃς κι ὅλο αὐτοῦ νά βρίσκεσαι, μήτ' ἀψηλά, μήτε πάλι κι ὀλότελα στῆς κοιλάδας τὰ βάθια, λίγα βήματα νά κερδίζῃς, καί μ' ἓνα σου γλύστρημα ὅλα νά χάνουνται ἐξόν ὅσο ἀνθρώπου μάτι δὲ διακρίνει, κι ὡς τόσο πάντα μὲ θάρρος νά ξαναρχίζῃς τάνηφορικό σου ταξίδι, καί νοιώθοντας πῶς ὅσο μικρὸ κι ἂν εἶναι τάνέβασμα, πάντ' ἀνέβασμα εἶναι, σὰν παλικάρι νά καταπιάνεσαι πᾶσα νέα φορὰ τὸ φοβερὸ τὸν ἄγωνα, ἀκούραστος, ἐλπίδα γεμῆτος καί δύναμη, ἀνοιχτόκαρδος, ἀπὸ τῆ χαρὰ μεθυσμένος, τραγουδώντας ἀντὶ νά γογγύζῃς, χαμογελώντας ἀντὶ νά θρηνῇς ;

Τί νά εἶναι τὸ μεγάλο καλὸ ποῦ πολεμᾷς τόσα χρόνια νὰ φτάσῃς, τί κάστρο νά κυριέψῃς, τί δόξα ν' ἀπολάψῃς, τί θησαυρὸ νά ποχτήσῃς ; Εἶναι χρόνια ποῦ σέ βλέπω νά τυραννιέσαι· χρόνια ποῦ λαχταρεῖς καί μὲ τῇ λαχτάρᾳ σου μένεις. Νά σέ λυπηθῶ ἄραγε, ποῦ ἐλπίζεις τάνέλπιστα, ἢ νά σέ συχαρῶ ποῦ καί στάνέλπιστα ἐλπίζεις ἐσύ ;

— «Παιδί μου, εἶσαι νέος ἀκόμα, κι ἀπὸ Τέχνη δὲ ξέρεις ! Τῇ βλέπεις ἐκείνη τὴν ἀθάνατη τὴν κορφή, ποῦ σύννεφα χρυσὰ τῆνε στεφανώνουν ; Εἶναι τῆς Τέχνης τὸ βασίλειο ἐκεῖ ἐπάνω. Ἐκεῖ ὀνειρεύτηκα ἀπὸ

μικρὸς νάνεβῶ κ' ἐκεῖ λαχταρῶντας καί πασκίζοντας νάνεβῶ, θά ξεψυχήσω μιὰ μέρα. Δουλεύω, μέρα καί νύχτα δουλεύω, μὰ εἶναι βαρὺς ὁ ἀνήφορος, τὰ μονοπάτια τοῦ γλιστεροῦ, καί βράχοι ἀπὸ ἀπέραντα ὕψη κρεμασμένοι, σέ φοβερίζουν ἀνάμεσα στὶς χαράδρες. Ὁ Βλέπεις ἐκείνους ποῦ σέ μέρη πολὺ ἀψηλότερα νάνέβουν κατῶρθωσαν, καί σέ μύρια μικρὰ κορφοβούνια σκορπίστηκαν ὀλοτρόγυρα στὶς ραχοῦλες, μὰ πάντα χαμηλότερα, πολὺ χαμηλότερα ἀπὸ τὸ μεγάλο τὸ κορφοβούνι, ποῦ περήφανο στέκει στὴ μέση ; Τὴν ἀκοῦς τὴν ἀθάνατη τὴ μελωδία ποῦ κατεβαίνει ἀπὸ ἐκεῖ ἀπάνω, ὡς κάτω στὰ βάθια τῆς σκοτεινῆς τῆς κοιλάδας, ἐκεῖ ποῦ ἡ ἀνθρώποτης ξεσκίζει τὰ στήθια τῆς ἀπὸ τὸν πόνο κι ἀπὸ τὴν ἀπελπισιά ; Ὡς ἐκεῖ κατεβαίνει ἡ παρήγορη μουσικὴ τους, κι ὡς τόσο ἀπὸ τὸ βογκητὸ καί ἀπὸ τοὺς βαρεῖους στεναγμοὺς ἄλλοι δὲν τὴν ἀκοῦν παρὰ μόνον κείνοι ποῦ βαρεμένοι κι ἀπελπισμένοι σιμῶνουν τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ βουνοῦ τὶς ρίζες καί στὴν πρασινάδα τοῦ γυρεύουν ἀνάπαψη, δροσίζοντας τὴν καρδιά τους μὲ τὰ γέρι ποῦ τοὺς φέρνει τέτοια θεία μουσικὴ στ' ἀλαφρά του φτερούγια.

Βλέπουμε τοὺς καλότυχους ἐκείνους, ποῦ ὡς τὰ μισὰ ἀνέβηκαν, ἀκοῦμε τὴ μαγικὴ τὴ μελωδία τῆς τέχνης τους, καί πάλι στὸ κορφοβούνι, στ' οὐρανογεῖτονο κορφοβούνι στηλώνεται ἡ ματιά μας ! Ὁνειρο πῶς εἶναι τὸ τέλειο τὸ ξέρουμε, κι ὅμως στὸ θρόνο τοῦ γύρω ἀγωνιζόμαστε νά παρασταθοῦμε !»

Καὶ ξανάρχισε ὁ γέρος νά σκαλώνῃ, νά πιάνεται ἀπὸ πέτρες, ἀπὸ χώματα καί ἀπὸ ρίζες, νά πέφτῃ καί νά σηκώνεται, νά πληγώνεται κι ὡς τόσο νά μὴ γογγύζῃ, νάνεβαίνῃ, ν' ἀνεβαίνῃ, κι ἄξαφνα νά κατρακυλᾷ, μὰ πάντα νά κερδίζῃ ἀσήμαντο ὕψος στάνέβασμά του, ὥσπου, περνώντας χρόνια κατόπι τὸν εἶδα σὰν μερμύγκι νά σαλεύῃ σὲ γκρεμνοὺς ἀψηλότερους κι ἀκόμα νά πέφτῃ καί νά σηκώνεται, νά σκαλώνῃ καί νά κατρακυλιέται, κι ὡς τόσο πάντα νά χαιρέται καί νά τραγουδᾷ μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ φοβερὸ τυράννισμα.

— «Τί εἶναι ποῦ σέ κάνει, γέρο μου, καί τραγουδαῖς ἀκόμα, τοῦ φωνάζω ἀπὸ κάτω, καί δὲν πεθαίνεις ἀπὸ τὴ σκᾶση, ποῦ νάνέβῃς οὔτε στὰ μισὰ δὲ θενὰ προφτάσῃς.

— «Ἡ ἐλπίδα, παιδί μου, ἡ ἐλπίδα κ' ἡ ἀγάπη τῆς τέχνης.

— «Καὶ ποῖος μὲ ζωὴ ἀνθρώπου πρόφτασε νάνέβῃ ὡς τὸ λαμπρὸ τὸ κορφοβούνι, ποῖος νά κολυμπήσῃ στὰ θάνατο ἐκεῖνο τὸ φῶς ;

— «Κανένας, παιδί μου, κανένας !»

Καὶ χάθηκε ἡ φωνή του στὸ κατρακύλισμα, καί ξανακούστηκε τὸ τραγούδι τοῦ στὸ νέο τάνέβασμα.

ΑΓΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ